

Історія однієї указки

[Олена Любченко, професор, завідувач кафедри фізики]

#3 от 25.02.2021

До 90-річчя від дня народження професора В. М. Косевича

На кафедрі фізики є указка, якій вже понад 55 років. У чому її цінність? Чому звичайна дерев'яна указка стала незвичайною, цінною реліквією і навіть берегинею історії? Відповідь на ці питання дають наявні на ній написи. З цією указкою захищали свої дисертації аспіранти та здобувачі, науковим керівником яких був видатний вчений, відомий фахівець в галузі електронної мікроскопії та дослідження структури тонких плівок, професор, доктор фізико-математичних наук Вадим Маркович Косевич (1931–2016 рр.). Після кожного захисту він зачинявся ненадовго в своєму кабінеті і вирізав на указці прізвище здобувача наукового ступеня і рік захисту. Таким чином, на указці виявилось 25 імен науковців, що захистилися в період з 1964 по 2004 рік. Основна частина цих наукових робіт була виконана на кафедрі теоретичної та експериментальної фізики, засновником і керівником якої з 1972 р був В. М. Косевич. За цей період на кафедрі ТЕФ були проведені сотні наукових досліджень, результати яких опубліковані в престижних наукових журналах, повідомлені на багатьох наукових конференціях різного рівня, виконані десятки госпдоговірних і держбюджетних робіт.

Наукова школа професора В. М. Косевича була широко відома в Радянському Союзі і користувалася заслуженим авторитетом. Якщо до наукових досліджень можна застосувати таке поняття як «Знак якості», то роботи, виконані під керівництвом Вадима Марковича, були саме такими. Монографії В. М. Косевича донині є тією науковою класикою, яка не старіє; вони є настільними книгами для нових поколінь фахівців у галузі електронної мікроскопії тонких плівок. На кафедрі ТЕФ були виконані піонерські роботи з візуалізації кристалічної решітки, із застосуванням комп'ютерних методів теоретичного розрахунку електронно-мікроскопічних зображень, з вивчення епітаксiального росту і дефектної структури металевих і напівпровідникових плівок.

Не можна не згадати і про педагогічний дар В. М. Косевича, його вміння пояснити, зацікавити, надихнути. Його лекції, доповіді на конференціях, виступи на вчених радах були яскравими подіями, що надовго запам'ятовувалися. Він був висококласним лектором і доповідачем, талановито малював і писав вірші, був мудрим керівником і просто чудовою людиною. Його поважали колеги і любили учні, багато з яких згодом стали його колегами. У 2017 році на базі кафедр ТЕФ і ОЕФ була створена кафедра фізики, на якій традиції, закладені Вадимом Марковичем Косевичем, дбайливо зберігаються тими, чиї імена були багато років тому вирізьблені на історичній указці рукою Учителя.